

Francesc M. Rotger

Crec que els professionals del cinema, com la gent del món de l'espectacle en general, tenen les seves pròpies supersticions, característiques de l'ofici. Els que fan teatre segueixen, sobre tot, tres normes fonamentals: no han d'utilitzar mai el color groc (encara que hi ha una companyia a Ciutadella que fins i tot es diu així, Grup Groc) perquè, diuen, en Molière morí, representant *El malalt imaginari*, amb una bata d'aquest tonalitat; no se'ls ha de desitjar mai sort, ja que precisament aquesta paraula, sort, dona mala sort; i no han de posar mai en escena *Macbeth* de Shakespeare, una obra que recentment ha estat objecte d'una Setmana monogràfica en el Centre de Cultura "SA NOSTRA" de Palma, amb la col·laboració de l'Escola de Disseny Blau i amb un programa de dues conferències, una projecció cine-

matogràfica (la versió d'Akira Kurosawa, *El trono de sangre*) i una òpera en concert. *Macbeth* és, decididament, "gafe". Tal vegada pel seu mateix argument, amb una presència inquietant del sobrenatural, amb l'imperi omnipresent del destí, d'allò que no podem combatre. Ni tan sols s'ha de pronunciar el seu nom: la gent de teatre diu "la tragèdia escocesa" i així ja ens entenem tots. *Macbeth* du la desgràcia a tot aquell que s'atreveix a posar-la en escena. Laurence Olivier, el 1937, va partir les morts del director del teatre, un espectador a una funció i una de les seves actrius, així com tres judicis de divorci; ell mateix es va quedar afònic. A Alec Guinness se li va cremar l'escenari. Peter O'Toole es trobà amb el seu divorci de Sian Philips i un accident d'automòbil, i no parlem de les crítiques als diaris. Una setmana abans de l'estrena, el 1983, Vittorio Gassman es va trencar dues costelles.

El "gafe" de *Macbeth* arriba a les seves versions operístiques o cinematogràfiques. Orson Welles va patir les mil i una per adaptar l'obra de Shakespeare i la seva carrera, sembla, ja no es va recuperar mai de la irregularitat, almanco econòmica i productiva. El 1858, el Teatre Principal de Palma es cremava sis mesos després d'inaugurar-se, els mateixos dies que es representava el *Macbeth* de Verdi, i s'hagué de reconstruir. No m'estranyaria, tampoc, que els problemes de tot tipus de Roman Polanski tinguin el seu origen en la seva audàcia de traslladar, també, "la tragèdia escocesa" al cinema. Així les coses, a part de l'interès del programa, que el Centre "SA NOSTRA" i l'Escola Blau hagin organitzat aquest cicle és tota una demostració d'audàcia; i fins i tot, de temeritat. ♦

